

چالش‌های پیش روی مستاجر جدید کاخ سفید

با اعلام نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، چهل‌وپنجمین رئیس‌جمهور ایالات متحده، رهبری این کشور را به دست خواهد گرفت. این در حالی است که مستاجر جدید کاخ سفید با چالش‌های بسیاری در عرصه سیاست خارجی دست به گریبان است.

با اعلام نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، چهل‌وپنجمین رئیس‌جمهور ایالات متحده، رهبری این کشور را به دست خواهد گرفت. این در حالی است که مستاجر جدید کاخ سفید با چالش‌های بسیاری در عرصه سیاست خارجی دست به گریبان است.

مناقشات ارضی چین با همسایگانش و همپیمانان آمریکا موجب شده تا اختلافات میان پکن و واشنگتن بار دیگر شکل تازه‌ای به خود بگیرد. اوضاع داخلی سوریه و تحولات چند سال گذشته در اوکراین زمینه ساز تشدید اختلافات میان آمریکا و روسیه شده است. وقتی هم به منطقه غرب آسیا می‌رسیم، دولت آمریکا طی هشت سال گذشته مواضع متفاوتی در قبال این منطقه گرفته و همین مساله باعث شده رابطه آمریکا با دوستان و شرکایش دستخوش تغییرات متعددی شود.

چالش آسیا و دست‌انداز چین

یکی از چالش‌های مهم پیش‌روی رئیس‌جمهور بعدی آمریکا در قاره آسیا بی‌شک کره‌شمالی است. دولت اوباما طی هشت سال گذشته سعی کرد با اتخاذ روش‌های سخت همچون تحریم‌های شدید، کره شمالی را در تنگنا قرار داده و مقامات پیونگ‌یانگ را مجبور به نشستن بر سر میز مذاکرات کند. اما نتیجه این شد که نه تنها کره شمالی به مذاکرات بازنگشت، بلکه طی چند ماه گذشته آزمایش موشک‌های بالستیک این کشور بیش از پیش شده است. ویکتور چا، عضو مرکز مطالعات بین‌المللی و استراتژیک در آمریکا در این زمینه می‌گوید: سیاست‌های هشت سال گذشته موجب شده اوضاع در شبه‌جزیره کره به مراتب وخیم‌تر از گذشته شود و همین مساله چالشی جدی برای رئیس‌جمهور بعدی آمریکا به حساب می‌آید.

اما به نظر می‌رسد چالش اصلی در این منطقه مربوط به چین باشد. مداخلات آمریکا در مناقشات آبی چین با همسایگانش در دریای چین جنوبی بی‌شک یکی از بسترهای اختلافات آتی پکن و واشنگتن به حساب می‌آید. مساله دیگر پیشرفت‌های چین در عرصه‌های مختلف نظامی و فناوری است. در همین زمینه جیمز کلپرریال، مدیر مرکز اطلاعات ملی آمریکا چندی پیش در شورای روابط خارجی این کشور گفت: برنامه‌های پیشرفته نظامی چین در عرصه‌هایی همچون فضا مطمئناً به مساله‌ای تنش‌زا برای آمریکا تبدیل خواهد شد. رئیس‌جمهور آتی همچنین باید روابط خود با شرکای مهم آسیایی مثل کره‌جنوبی را تقویت کرده و در مقابل به دنبال احیای روابط با کشورهای همچون فیلیپین باشد که با به قدرت رسیدن رودریگو دوترته به سمت چین چرخش پیدا کرده‌اند.

تنش‌های روزافزون با روسیه

تحولات چند سال اخیر در عرصه‌های مختلف موجب شده تا هر از چند گاهی زمزمه شکل‌گیری دوباره جنگ سرد میان مسکو و واشنگتن شنیده شود. ناآرامی‌های اوکراین و به دنبال آن الحاق جزیره کریمه به روسیه، استقرار موشک‌های جدید و فوق‌پیشرفته روسیه در نزدیکی پایگاه‌های ناتو در لهستان و لیتوانی و همچنین جنگ در سوریه از جمله مواردی است که طی هشت سال گذشته زمینه‌ساز بروز اختلافات شدید میان این دو کشور بوده و با تداوم آن بی‌شک مشکلی برای رئیس‌جمهور آتی به حساب می‌آید.

آخرین نمونه از اختلافات نیز به مبارزات انتخاباتی آمریکا بازمی‌گردد که مقامات این کشور ادعا کردند روس‌ها در پشت پرده حملات سایبری به پایگاه‌های آمریکایی قرار دارند؛ مساله‌ای که با واکنش سخت و شدید مقامات مسکو روبه‌رو شد. آنجلا استنت، مدیر مرکز اوراسیا و روسیه در دانشگاه جورج تاون در این رابطه به سی.ان.ان گفت: یک سال پیش به این موضوع اشاره کردم که روابط مسکو و واشنگتن به بدترین دوران خود پس از پایان جنگ سرد رسیده است. اما امروز شرایط به مراتب وخیم‌تر از یک سال گذشته شده است. از سوی دیگر آمریکا طی چند سال گذشته شاهد این بوده که رابطه مسکو با برخی همپیمانان آنها مستحکم‌تر شده است.

نمونه بارز در این زمینه را می‌توان مصر دانست که پس از روی کار آمدن عبدالفتاح السیسی رابطه به مراتب بهتری با روس‌ها برقرار کرده است.

رئیس‌جمهور بعدی آمریکا وقتی به منطقه غرب آسیا نگاهی بیندازد، مطمئناً با منطقه‌ای آشوب‌زده روبه‌رو می‌شود که بخش زیادی از آن به دلیل سیاست خارجی متناقض دولت اوباما بوده است.

اوباما زمانی که وارد کاخ سفید شد، بسیاری از حکام دیکتاتور و هم‌پیمان آمریکا در این منطقه حضور داشتند، اما حالا بسیاری از این افراد از قدرت برکنار شده و برخی از این کشورها در حال حاضر به دشمنان آمریکا تبدیل شده‌اند. روابط سنتی آمریکا با کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس نیز طی این مدت دستخوش تغییرات فراوانی شده و معمولاً آنها نگاه مثبتی به اوباما ندارند.

بی‌شک از اولویت‌های رئیس‌جمهور بعدی احیای روابط با این کشورهاست که مسلماً کار چندان ساده‌ای هم نیست.

در کنار این مشکلات باید به این مساله نیز اشاره کرد که روابط آمریکا با ترکیه به عنوان یکی از شرکای مهم ناتو طی چند سال اخیر رو به وخامت گذاشته است. نمونه اخیر آن به دلیل کودتای ماه جولای در ترکیه بوده که مقامات آنکارا خواستار استرداد فتح‌الله گولن به عنوان عامل اصلی این کودتا شده‌اند و در این میان آمریکایی‌ها هنوز پاسخ روشنی در این زمینه نداده‌اند. یکی دیگر از اختلافات میان این دو کشور، مساله حضور نیروهای کرد در میدان‌های نبرد در سوریه است. در حالی که آنکارا این نیروها را به گروه‌های تروریستی مرتبط می‌داند، اما واشنگتن آنها را نیرویی موثر در میدادن نبرد در نظر می‌گیرد.